

Analiza dnevnika Javnog medijskog servisa RTCG

avgust i septembar 2025. godine

Kingdom of the Netherlands

Centar za
građansko
obrazovanje

Centre
for Civic
Education

Sažetak

Analiza centralnih informativnih emisija Javnog medijskog servisa RTCG - *Dnevnika 2* - za avgust i septembar 2025. godine pokazuje visok stepen kvantitativne produkcije sadržaja, ali i niz strukturnih i profesionalnih slabosti u načinu izvještavanja. Emitovan je ukupno 61 dnevnik, u terminu od 19:30, a prosječno trajanje tih emisija bilo je oko 29 minuta, uz dominantan udio vijesti, izjava i saopštenja u odnosu na autorske, analitičke i istraživačke forme¹.

RTCG je u kontinuitetu izvještavao prvenstveno o dnevnim događajima, najčešće iniciranim od strane institucija vlasti ili organizovanim događajima, bez dublje kontekstualizacije. Novinarska inicijativa, iako prisutna, uglavnom je bila usmjerena na „lake“ sadržaje - ljudske priče, poljoprivredu i sport, dok su teme od snažnog političkog, društvenog i demokratskog značaja ostajale marginalizovane ili obrađene površno.

U oba mjeseca, uočen je obrazac oslanjanja na zvanične izvore, izostanak kritičkog preispitivanja izjava nosilaca vlasti, selektivno pozicioniranje vijesti u dnevniku, kao i praksa fragmentisanog izvještavanja o istom događaju kroz više nepovezanih segmenata.

Ključni nalazi

• Dominacija vijesti i izjava nad analitikom

U oba mjeseca, RTCG je dominantno emitovao obrađena saopštenja i izjave, uz znatno manji broj autorskih izvještaja, intervjuja i tematskih priloga. Neutralan ton, statistički najzastupljeniji, u velikoj mjeri proizilazi iz pukog prenošenja informacija bez konteksta, a ne iz uravnoteženog i kritičkog novinarstva. Takav pristup ukazuje da se izvještavanje uglavnom zadržava na nivou prenošenja informacija, bez šireg kontekstualizovanja i dublje obrade tema.

Na primjer, u Dnevniku od 27. avgusta javnost je informisana da je Evropska komisija odobrila prvu tranšu isplate iz Fonda za reforme i rast. To je dato na nivou vijesti, bez konteksta i dublje analize, ili osvrta na postotak ispunjenosti zadataka iz Reformske agende koji su vezani za povlačenje sredstava iz ovog Fonda.

Takođe, protest medicinskih sestara i tehničara, 18. septembra, dat je prvo kao vijest koja je sadržala samo informaciju o protestu, a potom, već u sljedećem segmentu, kao vijest je emitovan stav Ministarstva zdravlja.

Dalje, prilikom izvještavanja o odbacivanju krivične prijave MANS-a protiv bivšeg premijera i predsjednika Mila Đukanovića, u slučaju poznatom kao Telekom, RTCG je, 23. septembra, kroz tri segmenta dao informaciju, reagovanje partija i stav Vrhovnog državnog tužilaštva. Istovremeno, na nivou vijesti ostala je i odluka Tužilaštva da odustane od krivičnog postupka protiv predsjednika Opštine Nikšić, Marka Kovačevića, u kojem su ga teretili za izazivanje nacionalne i vjerske mržnje zbog govora na Grahovu. Isti je slučaj i sa izvještavanjem od 25. septembra o odluci Vlade o dodjeli statusa istaknutog kulturnog stvaraoca, a kojom je taj status dobio i Milutin Mićović, negator Crnogoraca i crnogorske nacije, što je izazvalo dosta javnih reagovanja, ali ne i dužnu pažnju RTCG-a.

Ovakvom obradom i emitovanjem sadržaja RTCG više liči na agenciju koja snadbijeva javnost nekontekstualizovanim informacijama, umjesto da, kao javni servis kojeg finansiraju građani i građanke ponudi analitički pregled aktuelnih dešavanja, a samim tim i potpunu informaciju.

¹ Ukupno je emitovano 514 vijesti, izjava i/ili saopštenja, 135 autorskih izvještaja, 26 intervjuja, 336 tematskih/izvještajnih priloga, 9 reportaža, kao i jedan sadržaj klasifikovan u kategoriji drugo.

• Favorizovanje institucionalnih i zvaničnih narativa

Izvršna vlast, policija, lokalne samouprave i drugi državni organi predstavljaju najčešće izvore i subjekte izvještavanja. Kritički glasovi - opozicija, nevladine organizacije, nezavisni stručnjaci i građanske inicijative - dobijaju manje prostora ili se pojavljuju naknadno, nerijetko u odvojenim i kraćim segmentima, a primjećuje se i trend selektivnosti u njihovom izboru.

RTCG je propustio da problematizuje komentar premijera od 8. septembra, kada je, upitan o potrazi za spomenikom četničkom komandantu Pavlu Đurišiću, Spajić kazao da su mu u fokusu evropske integracije, a ne „seoske teme“, što su mnogi drugi mediji i društveni akteri ipak učinili.

U prilog tezi da RTCG ne insistira na odgovorima i ne postavlja teška pitanja nosiocima vlasti govori i intervju sa ministrom unutrašnjih poslova, Danilom Šaranovićem, koji je u studiju emitovan, 24. septembra, nakon dvostrukog ubistva u selu Ugnji kod Cetinja. Ministar je govorio 653 sekunde, dok se bezbjednosna situacija pomenula samo na početku razgovora. Njegove konstatacije o uspjesima i dobrom postupanju nijesu bile praćene nijednim kritičkim pitanjem niti su postavljana pitanja o broju bezbjednosno interesantnih lica na Cetinju, kao ni kriminalnim obračunima koji su u tom periodu bili intenzivirani.

Sličan je primjer prilikom prenošenja izjave potpredsjednika Vlade, Moma Koprivice, koji je 4. avgusta govorio o zaplijeni duvana u slobodnoj zoni luke u Baru. Iako nesporno važna tema, RTCG to obrađuje isključivo na nivou stavova zvaničnika, ignorišući informacije iz drugih medija i izvora, a koji kritikuju odnos vlasti i njenu ulogu u adresiranju tog pitanja.

Da RTCG favorizuje određene strane pokazuje i nepošten pristup manifestovan nakon reagovanja grupe nevladinih organizacija i građanskih aktivistkinja na poruke poslate u emisiji Naglas u kojoj je gost bio Aleksandar Stamatović. Vijest da su se obratili Ombudsmanu RTCG-a dobila je 66 sekundi Dnevnika, dok je, sa druge strane, u odvojenoj vijesti odgovor uredništva dobio duplo više prostora – 129 sekundi.

• Pseudodogađaji i promotivni sadržaji

Zabilježen je kontinuirano visok broj pseudodogađaja, koji se odnose na službene posjete, obilježavanja dana opština, konferencije i izjave u kojima nosioci vlasti promovišu sopstveni rad, bez ikakvog novinarskog propitivanja ili sučeljavanja sa suprotnim podacima i stavovima.

Tokom avgusta i septembra, najveći broj pseudodogađaja emitovan je kroz prenošenje izjava ministarke turizma, Simonide Kordić, koja je pozitivno govorila o turističkoj sezoni. Iako je RTCG emitovao i priloge u kojima je ukazivano na slabu

Spomenik Pavlu Đurišiću - propuštena pitanja i nekritičko uokviravanje

RTCG je izvještavao o jednom od ključnih događaja u avgustu - otkrivanju, premještanju i potrazi za spomenikom zloglasnom četničkom komandantu Pavlu Đurišiću. Iako je javni servis terenski pokrio događaj, u izvještavanju su izostala ključna pitanja, uključujući ulogu vjerskih zvaničnika, postupanje policije i tužilaštva, kao i moguće implikacije Temelnog ugovora između Crne Gore i Srpske pravoslavne crkve (SPC). Pojedini aspekti Temelnog ugovora su pomenuti kroz izjave istoričara, a kasnije i jednog pravnika, ali RTCG to pitanje nije direktno uputio nadležnim institucijama.

U prvom izvještaju od 7. avgusta RTCG pokazuje pozitivan odnos prema postupanju vlasti, uz kritiku samog čina postavljanja spomenika. U izvještaju od 9. avgusta emitovane su izjave mitropolita Joanikija bez kritičkog propitivanja izrečenih stavova. Prilog je uključivao i anketu sa građanima, u kojoj je jedan od njih govorio o „pomirenju svih žrtava“, čime je narativ uokviren kroz tezu o bratoubilačkom ratu i posrednom izjednačavanju četničkog i partizanskog pokreta, uz zanemarivanje istorijskih činjenica i antifašističkog nasljeđa. Istovremeno, izostale su informacije od javnog interesa, poput onih da su mještani tokom noći čuvali spomenik.

U narednim danima, RTCG se ovom temom bavio gotovo isključivo kroz kratke vijesti, dok su pitanja odgovornosti nadležnih organa i pravnih dilema ostala neadresirana.

Značajno je ukazati i da stavovi civilnog društva, koje su prenosili gotovo svi drugi mediji, nijesu dobili prostor u izvještajima Javnog servisa. To se odnosi i na reakcije nevladinih organizacija povodom napada na fotoreportere tokom otkrivanja spomenika u Beranama.

Od samog događaja do kraja mjeseca, RTCG ovu temu nije suštinski obrađivao, već se zadržao na servisnim vijestima o hapšenju i određivanju pritvora osumnjičenima.

Tek 29. avgusta emitovan je prilog sa pravicima - Milošem Vukčevićem i Daliborom Kavarićem, koji su ponudili suprotstavljena tumačenja odredbi Temelnog ugovora i njegovog odnosa prema Ustavu. Međutim, RTCG nije provjerio ove tvrdnje kod policije ili drugih nadležnih institucija, niti je doveo u pitanje stav da policija ne može ući u manastir bez odobrenja crkvenih organa. Time je propuštena prilika da se otvori važna javna debata kojom su se, u tom periodu, bavili brojni drugi mediji. Posebno je problematično i što u prilogu advokat Kavarić naziva Đurišića ličnošću koja „zavređuje poštovanje i pažnju određenih nacionalnih, etničkih i drugih društvenih grupa“, a RTCG niti u jednoj rečenici ne spori tu tvrdnju, niti pominje da je riječ o saradniku okupatora iz Drugog svjetskog rata, odgovornom za masovne zločine nad civilnim stanovništvom.

popunjenost smještajnih kapaciteta ili lošu putnu infrastrukturu, takvi podaci su nužno morali biti i dio izvještaja u kojima nosioci vlasti rad u tom kontekstu predstavljaju pozitivno.

Pseudodogađaji se ogledaju i u emitovanju informacija o službenim putovanjima ministara, u najvećem broju potpredsjednika Vlade za vanjske i evropske poslove Filipa Ivanovića, ali i priloga o obilježavanju dana pojedinih opština. Takvi povodi mogli bi biti dobra prilika da se preispita i kontekstualizuje učinak tih putovanja ili rada lokalnih vlasti, ali RTCG to u kontinuitetu propušta da učini. Na primjer, u prilogu od 5. avgusta o obilježavanju Dana Opštine Gusinje emitovane su isključivo izjave predstavnika lokalne vlasti koji su sami sebe pohvalili.

• Uokviravanje agende i selektivno pozicioniranje vijesti

RTCG je u oba praćena mjeseca pokazao jasan urednički uticaj kroz pozicioniranje važnih društvenih tema u drugu polovinu Dnevnika ili njihovo svođenje na kratke vijesti, dok su pojedini politički narativi i reakcije vlasti dobijali nesrazmjerno veću minutažu.

Kako se agenda postavlja RTCG je demonstrirao pozicioniranjem priloga o događajima sa kotorskog karnevala od 3. avgusta. Iako je izazvao veliku pažnju javnosti i bio jedna od glavnih vijesti drugih medija, RTCG je prilog o ovom događaju dao kao posljednji u Dnevniku – i to uz izostavljanje ključnih informacija. Konkretno, prilog javnog medijskog servisa ne pominje ni u jednom dijelu da je incident koji se dogodio, prema navodima građana, nastao zbog satire na račun ministra Slavena Radunovića i njegove izjave da građani Kotora treba na referendumu da se izjasne o UNESCO statusu tog grada.

Prilog o obilježavanju tri godine od prvog masovnog ubistva na Cetinju, od 12. avgusta, emitovan je tek u 20. minutu Dnevnika. Iako su tada bili aktuelni požari koji su pogodili državu, treba istaći da su ovoj informaciji prethodili i pregledi stanja o požarima u svijetu. Takvo pozicioniranje vijesti ukazuje na spornu uredničku procjenu i nedopustivo je s profesionalnog stanovišta, posebno imajući u vidu tada aktuelne proteste porodica žrtava i njihove zahtjeve prema vlastima. Takođe, RTCG je tim povodom emitovao isključivo izvještajni prilog, propuštajući da od nadležnih zatraži odgovore na zahtjeve porodica, ali i na pozive na odgovornost.

Ovakav način pozicioniranja vijesti ukazuje da RTCG kroz uredničke odluke iskazuje namjeru da aktivno oblikuje javnu agendu, potiskujući teme od izraženog javnog interesa i smanjujući prostor za kritičko propitivanje odgovornosti nosilaca vlasti.

• Jednostranost i kršenje profesionalnih standarda

Česta je praksa priloga sa jednim sagovornikom, i to uglavnom onim koji drži zvaničnu stranu, pakovanja intervju a u formu priloga, kao i „cjepkanja“ jednog događaja u više segmenata. Umjesto konsolidovane i cjelovite informacije, javnosti se nude fragmentirane vijesti, što odstupa od standarda profesionalnog novinarstva prema kojima bi događaj trebalo predstaviti kroz jedan sadržaj.

Primjer „pakovanja“ priloga od urađenih intervju a se može naći u Dnevniku od 2. avgusta, kada je emitovan prilog sačinjen od izjava gradonačelnika Podgorice Saše Mujovića.

Agenda i odnos prema vlasti – pozicioniranje vijesti na primjeru godišnjice masovnog ubistva na Cetinju

Način postavljanja agende vidljiv je i u izvještavanju o godišnjici prvog masovnog ubistva na Cetinju. Na dan obilježavanja tri godine od tog događaja, RTCG je ovu informaciju plasirao tek u 20. minutu centralnog Dnevnika. Iako su tada požari u Crnoj Gori bili dominantna tema, čak su i vijesti o požarima u svijetu dobile prioritet, dok je priča o ovoj tragediji došla tek naknadno.

Takva urednička odluka je problematična s obzirom i na tada aktuelne proteste porodica žrtava i njihove zahtjeve prema vlastima. Iako je emitovan izvještajni prilog, RTCG nije postavio pitanja o odgovornosti institucija niti zatražio stav vlasti povodom zahtjeva porodica stradalih.

Dodatno, u intervju sa ministrom unutrašnjih poslova, Danilom Šaranovićem, koji je emitovan mjesec i po kasnije, a čiju su ostavku tražile porodice žrtava sa Cetinja, niti jedno pitanje o tome nije postavljeno, kao ni o zakonu koji treba da uspostavi učinkovitiju kontrolu naoružanja u Crnoj Gori, a čije je usvajanje bilo obećano još početkom 2025. godine.

Ovakav pristup pokazuje nedostatak kritičkog odnosa prema nosiocima vlasti i izostanak insistiranja na odgovorima u pitanjima od javnog interesa.

Uočen je i neujednačen prostor za suprotstavljene strane, naročito u temama koje se tiču RTCG-a i njegovog menadžmenta. Na primjer, prilog emitovan 4. avgusta u kojem aktivnosti policije u suzbijanju prostitucije analiziraju sa jednim sagovornikom i to zvaničnikom Uprave policije, kojem nijesu suprotstavljene drugi stavovi.

Izveštavanje o RTCG-u kroz vidljivu neuravnoteženost

Neuravnoteženost u izveštavanju posebno je vidljiva u prilogima o sudskom postupku protiv predsjednika i članova Savjeta RTCG zbog zloupotrebe službenog položaja. Prva informacija emitovana je 19. septembra, kada su u Osnovnom sudu u Podgorici izrečene završne riječi. Gotovo čitav prilog činile su izjave članova Savjeta i advokata odbrane, dok je tužilaštvo dobilo svega 10 sekundi. Sličan pristup zabilježen je i 23. septembra, kada je dio članova Savjeta proglašen krivim. Prilog je sadržao samo izjavu advokata odbrane, bez detaljnog objašnjenja presude ili konteksta postupka. Nakon toga emitovana je i reakcija generalnog direktora, Borisa Raonića. Narednog dana, kada je Sudski savjet reagovao na kritike zbog presude, toj instituciji date su 42 sekunde prostora, dok je reakcija Raonića trajala 72 sekunde.

Utisak da RTCG izveštava u korist sopstvenog menadžmenta dodatno pojačava način na koji je praćen protest dijela zapošljenih koji taj menadžment podržavaju, a koji su zahtjevali usvajanje kolektivnog ugovora, koji im, kako tvrde, garantuje veće zarade. U brojkama to izgleda ovako: izveštaj sa protesta trajao je 178 sekundi, dok je generalni direktor dobio dodatne 44 sekunde, a reakcija suprotstavljenog sindikata svega 33 sekunde.

Upoređivanje minutaže i strukture priloga ukazuje na obrazac izveštavanja koji favorizuje stavove menadžmenta, dok sudske presude i stavovi dijela zapošljenih ostaju nedovoljno zastupljeni.

• Rodna i društvena neravnopravnost

U oba praćena mjeseca, muškarci su bili zastupljeni kao sagovornici oko tri puta više nego žene. Kada se pojavljuju, žene su dominantno vezane za socijalne teme.

Gotovo u potpunosti izostaje izveštavanje o mladima, penzionerima, nezapošljenima i ranjivim grupama, poput osoba sa invaliditetom i LGBTIQ zajednice.

• Neadekvatno postupanje u osjetljivim temama

Analiza je zabilježila kršenje prava na privatnost, naročito u slučaju femicida, kao i neodgovorno postupanje u izveštavanju o istorijskim i identitetskim temama, gdje je izostala kontekstualizacija i zaštita antifašističkih i ustavnih vrijednosti.

Tokom avgusta RTCG je u kontinuitetu kršio pravo na privatnost izveštavajući o slučaju femicida. U prvoj informaciji emitovanoj 5. avgusta dato je puno ime i prezime žrtve, ubice, pominjanje broja dece i navođenje da je ubica žrtvu pretukao u prisustvu maloljetnog djeteta. Time je RTCG postupio suprotno preporukama Konvencija Savjeta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija), dodatno ugrožavajući porodicu i ne vodeći računa o dobrobiti dece.

Dalje, u prilogu emitovanom 25. avgusta, RTCG je radio prilog o najvećoj otkrivenoj plantaži marihuane u Crnoj Gori, pri čemu reporter u kadru pokazuje stabiljke marihuane i šeta po plantaži. Na taj način RTCG je praktično izvršio reklamiranje droge i opojnih supstanci.

• Elementi kvalitetne novinarske prakse

Istovremeno, treba istaći da je RTCG u pojedinim situacijama pokazao dobru praksu izveštavanja. To se posebno odnosi na kontinuirano praćenje požara tokom ljeta, kada su novinari izveštavali sa terena sa različitih lokacija i uključivali raznovrsne sagovornike – od pripadnika službi zaštite i spašavanja do mještana, građana i volontera.

Positivno je i to što se u dnevnicima redovno emituju ljudske priče i reportažni sadržaji koji se odnose na život u ruralnim područjima, poljoprivredu, prirodne resurse i lične uspjehe građana. Analiza pokazuje da se medijska inicijativa češće koristi upravo za ovakve sadržaje, dok je znatno rjeđe prisutna u temama koje se tiču političke odgovornosti, institucionalnog djelovanja ili šireg društvenog konteksta.

Zaključak

Analiza centralne informativne emisije Dnevnik 2, tokom avgusta i septembra 2025. godine, pokazuje da RTCG u posmatranom periodu ne ispunjava u potpunosti ulogu javnog medijskog servisa kao korektiva vlasti i izvora sveobuhvatnog, kritičkog i društveno odgovornog informisanja. Iako kvantitativno produktivan i tehnički stabilan, program Dnevnika karakteriše nedostatak medijske inicijative, analitičnosti i profesionalne distance prema nosiocima moći.

Izveštavanje RTCG-a u velikoj mjeri zasniva se na prenošenju informacija i izjava, dok su sadržaji koji nude dublju analizu, kontekst i različite perspektive zastupljeni u manjoj mjeri. Iako je većina priloga ocijenjena kao neutralna, takav pristup često podrazumijeva odsustvo kritičkog odmaka i dodatne novinarske obrade tema od javnog značaja.

U tematskom smislu, dominiraju sportske i političke teme, dok su brojna važna društvena pitanja, uključujući položaj ranjivih grupa, prisutna sporadično. Primjetna je rodna neravnoteža u izboru sagovornika, kao i praksa fragmentisanog izveštavanja kroz više odvojenih vijesti o istom događaju.

Ipak, u pojedinim situacijama RTCG pokazuje potencijal za kvalitetnije izveštavanje, posebno kroz terenski rad, kontinuirano praćenje važnih događaja i reportažne sadržaje koji približavaju društvene teme publici. U narednom periodu, jačanje analitičkog pristupa, veća raznovrsnost sagovornika i tema, kao i dosljednija primjena profesionalnih standarda mogli bi doprinijeti snažnijoj ulozi RTCG-a u informisanju građanstva i snaženju javnog interesa. Naime, RTCG se i dalje pretežno oslanja na zvanične izvore i gotove informacije, rijetko insistira na odgovorima i odgovornosti, te selektivno tretira teme od značajnog javnog interesa. Takav pristup dugoročno podriva povjerenje javnosti, ograničava pluralizam mišljenja i slabi demokratsku funkciju Javnog servisa.

Bez suštinskog unapređenja uredničke politike, jačanja istraživačkog novinarstva i dosljedne primjene profesionalnih standarda, RTCG rizikuje da ostane servis institucija i vlasti, a ne građana kojima bi, po svojoj misiji, primarno trebalo da služi.

Analiza dnevnika Javnog medijskog servisa RTCG avgust i septembar 2025. godine

Izdavač:

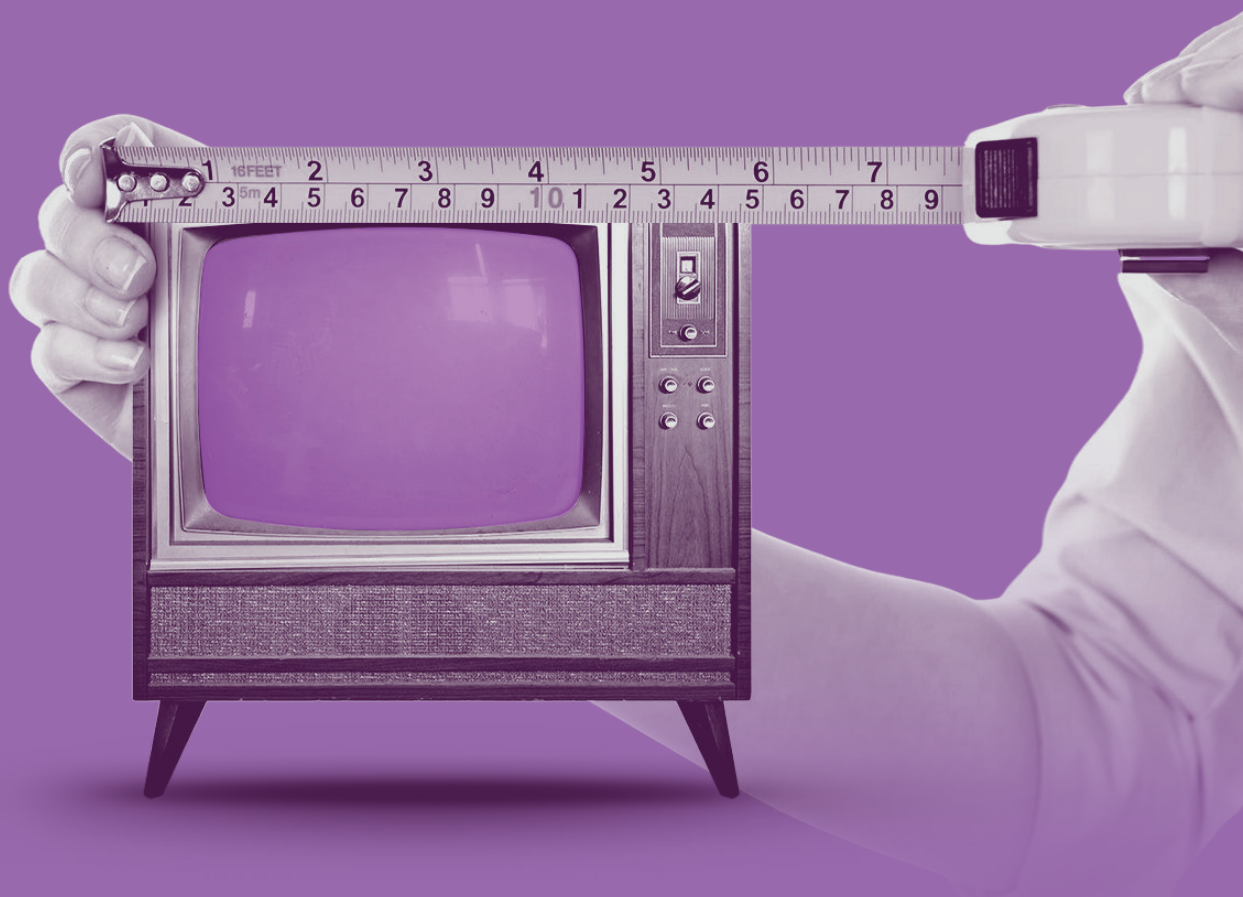
Centar za građansko obrazovanje (CGO)

Produkcija

Centar za građansko obrazovanje (CGO)

Godina izdanja:

2025.

Ova publikacija dio je projekta "Mediji za demokratiju: jačanje nezavisnosti RTCG-a za budućnost Crne Gore", koji Centar za građansko obrazovanje (CGO) sprovodi uz podršku Ministarstva vanjskih poslova Kraljevine Holandije. Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost CGO-a i autora i ne odražava nužno stavove Ministarstva vanjskih poslova Kraljevine Holandije.